

Bestuurlijke kopgroep

4 mei 2026

Terugblik

- Het opstellen van de REIA is een afspraak die in het BOL van 2025 is gemaakt. Met de REIA sluiten we aan bij de prioritaire domeinen en de geformuleerde randvoorwaarden in het Wennink rapport.
- Het is een agenda van de regio waar we met o.m. de rijksoverheid op willen samenwerken (wederkerigheid).
- De REIA is een 'nieuw instrument' voor de regio.
- We positioneren de REIA nadrukkelijk als economische agenda. In de agenda tonen we aan waar de regio bijdraagt aan de economische ontwikkeling van Nederland. We zorgen voor verbinding met andere processen, waaronder NOVEX/RIA
- We presenteren de REIA als rollende agenda, waarmee we bedoelen dat we periodiek (de proposities in) de REIA verrijken en daar afspraken met de Rijksoverheid over willen maken
- De REIA is niet een eindpunt, maar juist de start van een langdurige samenwerking tussen regio en rijksoverheid. Ergo, de REIA verwacht ook iets van onszelf!

Vervolg: opstellen investeringsagenda

De volgende stap is een **publiek-private ruimtelijk-economische investeringsagenda**, die tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) in 2026 gepresenteerd wordt. Daarin werken we uit wat er moet gebeuren om de kracht van de Utrechtse economie te kunnen blijven benutten, wat we nu al doen om dit te bewerkstelligen en welke aanvullende projecten en middelen hiervoor nodig zijn. Dit doen we door samen te werken in consortia met publieke en private partijen op de hiernaast genoemde thema's.

Uitgangspunten bij REIA

Doelgroep

- Primair: beslissers bij EZK, VRO en IenW.
- Secundair: afhankelijk van de propositie VWS, OCW, SZW, Defensie en uitvoerende organisaties als ZonNW.

Doel

- Deze departementen overtuigen dat er grote kansen op economisch en maatschappelijk vlak liggen in de MRU en dat zij om deze reden willen samenwerken en een multiplier effect zien. REIA is voor profilering en positionering.

Opzet

- Na het lezen van pagina 1 is de interesse van de departementen gewekt en zijn zij benieuwd naar meer (zoals de details van onze proposities, of hoe ze ons verder kunnen helpen).
- Toegankelijk document: REIA zelf compact houden zodat we interesse wekken met uitwerking van individuele proposities in de bijlage. In de REIA nemen we de vragen aan het Rijk zo concreet mogelijk op.

Hoofdlijn in REIA (1)

Schetsen urgentie

1. Potentie: de regio heeft een aantal juwelen (zoals biotech, medtech) en ruwe diamanten (zoals Earth Valley) die van grote waarde zijn voor NL.
2. Knelpunten: de regio kent een aantal opgaven met negatieve economische effecten en dat heeft gevolgen voor NL. Dit gaat om achterblijvende **valorisatie**, onbenutte **arbeidsproductiviteit** en een **vestigingsklimaat** dat onder druk staat (groei van bedrijven wordt begrensd door o.a. tekort aan ruimte, talent en financiering)

De REIA bevat een overkoepelende strategie om deze opgaven aan te pakken en de potentie volop te benutten. Binnen die strategie hebben we concrete proposities om dat te realiseren (handelingsperspectief).

Hoofdlijn in REIA (2)

De REIA geeft richting via vier strategische lijnen:

1. Meer: de **versterking** van innovatie en valorisatie
2. Sneller: snellere **opschaling** van veelbelovende technologie binnen onze onderscheidende ecosystemen
3. Langer: het borgen van een toekomstbestendig **vestigingsklimaat**
4. Samen: het versterken van onderlinge **samenwerking**

Inhoudelijke proposities in REIA

Naam	Beschrijving	Status	Draagt bij aan
Rode biotech	Realisatie van een innovatiehub voor oncologie, regeneratieve geneeskunde en infectieziekten.	Investeringsklaar	
Medtech	Ontwikkelen van landelijke zorg-commandocentra, autonome MRI's en beeldgestuurde AI-therapieën. (wordt aangepast)	Investeringsklaar	
Bijdrage netcongestie	Utrecht als Europese proeftuin voor slimme, collectieve energiesystemen en bidirectioneel laden.	Investeringsklaar	
PFAS Expertisecentrum	State of the art productiefaciliteit voor de verwijdering van PFAS met elektronenversnellers.	Investeringsklaar	
Nationale Materialen-marktplaats	Digitale en fysieke infrastructuur (platform) voor het hoogwaardig hergebruiken van bouwmaterialen.	In ontwikkeling	
Earth Valley Innovation District	Fysiek brandpunt en regionale proeftuin voor het Earth Valley ecosysteem	In ontwikkeling	
Dual use Defensie	Ecosysteem voor defensie-innovatie gericht op simulatietechnologie en human performance.	In ontwikkeling	
AI Region Utrecht	Platform waar kennis, talent en ondernemerschap rondom AI samenkomt	Investeringsklaar	

Proposities in de REIA:

- Proposities die investeringsklaar zijn staan centraal.
- We beschrijven in de hoofdtekst o.a.:
 - (1) wat is het voorstel,
 - (2) waarom is dit belangrijk,
 - (3) wat doet de regio en
 - (4) wat is de vraag aan het Rijk.
- Plannen voegen we toe in de bijlage.
- Potentierijke proposities die nog nadere uitwerking nodig hebben presenteren we in beperktere vorm.
- Op de volgende sheets eerste uitwerking Rode Biotech ter illustratie.

Rode Biotech als voorbeeld (1)

Kern van het voorstel

Het Nederlandse ecosysteem voor rode biotechnologie is breed; het omvat excellent fundamenteel, klinisch en toegepast onderzoek, verscheidende pilot faciliteiten, veelbelovende startups, succesvolle bedrijven, gespecialiseerde dienstverleners en een robuuste digitale en fysieke infrastructuur. Nederland neemt internationaal een vooraanstaande positie in op het gebied van wetenschap binnen de rode biotechnologie, maar blijft achter bij het omzetten hiervan naar bedrijvigheid.

Het fundament van dit ecosysteem ligt in het grootste science park van Nederland: het Utrecht Science Park. Hier werken meer dan 31.000 medewerkers bij kennisinstellingen (90%) en bedrijven (10%). Drie van de grootste rode biotechbedrijven van Europa zijn hier recent ontstaan: Genmab, Merus en Argenx met een gezamenlijke waarde van €70 mld.

We realiseren vanuit deze propositie een toonaangevende innovatiehub voor oncologie, regeneratieve geneeskunde en infectieziekten. Door te investeren in een 'translatiemotor' en valorisatie-infrastructuur verkorten we de ontwikkeltijd van lab naar patiënt met 1 tot 2 jaar. Dit levert naar schatting 4.000 extra banen op en versterkt de Europese productiecapaciteit.

Strategische bijdrage aan Nederland

- Verdienvermogen: Biotechnologie vormt wereldwijd een van de meest dynamische en snelgroeiende sectoren.
- Concurrentiepositie: het verhogen van het innovatievermogen versterkt de concurrentie positie van Nederland.
- R&D doelstelling: door haar hoge R&D intensiteit draagt rode biotech significant bij aan de 3% doelstelling.
- Strategische autonomie: door de kennispositie van NL verder uit te bouwen beschikken we ook in de toekomst over eigen therapieën en technologieën.
- Betaalbaar zorgsysteem: innovatieve behandelmethoden zoals rode biotech zorgen voor het betaalbaar houden van het zorgsysteem.

Rode Biotech als voorbeeld (2)

Welke maatregelen zijn nodig

- 1. Valorisatie infrastructuur:** een samenhangend systeem van expertise, faciliteiten en middelen dat onderzoekers ondersteunt bij het vertalen van ideeën naar toepassingen, naar voorbeeld van Vlaams Instituut voor Rodebiotechnologie en voortbouwend op het Utrechtse Oncode initiatief.
- 2. Translatiemotor:** biotechnologische bedrijven beschikken over de benodigde kennis, infrastructuur, partners, data en processen om productontwikkeling te versnellen.
- 3. Randvoorwaarden:** beschikbaarheid van juiste faciliteiten, talent, financiering, ruimte en wet- en regelgeving.

Hiernaast de gehele investeringsagenda.

	Oncologie	Regeneratieve geneeskunde	Infectieziekten en immunologie	Tools voor medicijn-ontwikkeling en precisetherapie
Meer	Opschalen valorisatieteam en -financiering van Oncode Instituut voor de hele oncologie community in Utrecht	Uitbreiden specialistisch valorisatieteam en -financiering naar het model van Oncode Instituut	Opzetten van een overkoepelende organisatie, bijvoorbeeld: 'Utrecht Infectious diseases and immunology'	Opzetten AI-lab voor medicijnontwikkeling en precisetherapie - Ontwikkelen van kennis en talent
Valorisatie-infrastructuur	Creëren en ondersteunen van valorisatieboegbeelden			
	Verbeteren van het ondernemersklimaat en de infrastructuur voor brede valorisatieondersteuning voor onderzoekers in Utrecht			
	Verbinden van de Utrecht Science Park community en coördinatie van beschikbare faciliteiten			
Sneller	Uitbreiden Oncode Accelerator met een klinisch netwerk (fase 1-2B) en bijbehorende data en AI-platform, patiëntcohorten en organoïden	Bestendigen en uitbreiden van infrastructuur en expertteam van ICAT voor ATMP's en precisiegeneeskunde	Opbouwen van klinische expertise	Opschalen en professionaliseren van humane modellen platform
Translatiemotor	Opzetten van immunotherapie-motor met expertteam en faciliteiten voor biologicals en cel- en gentehnologie	Opzetten van een translatie expertteam als Utrechtse kern binnen de RegMed XB translatiemotor		Verder ontwikkelen van humane modellen met immuunsystemen
	Integreren van private ontwikkelingsmotor Gyes			Professionaliseren van de infrastructuur van humane biobanken en geassocieerde klinische data
				Opzetten van AI-platform voor medicijnontwikkeling en precisetherapie
Langer	Stimuleren van innovatielocatie - Uitbreiden van (flexibele) kantoor-, lab- en productie ruimte in Utrecht, Bilthoven en Zeist			
Randvoorwaarden	Uitbreiden woongelegenheden door nieuwe gebiedsontwikkeling, o.a. in Groot Merwede en Rijnenburg			
	Verbeteren verbinding van het Utrecht Science Park met nieuwe mobiliteitsontwikkelingen			
	Aantrekken en behouden van toptalent met interne en externe mobiliteit (reskilling) – Utrecht Talent Alliantie en Utrecht International Center			
	Uitbreiding van opleidingsaanbod om voldoende lokaal talent te borgen			
	Versterken van bestaande (private) investeerders - Oncode bridge fund, BioGeneration Ventures' FIRST Fund en Biotech Booster			
	Opzetten SWAT-team – Ondersteunen van publieke en private samenwerking voor randvoorwaarden rondom bureaucratie en regelgeving			

Figuur 11. Overzicht investeringsagenda voor meer, sneller en langer biotechnologie bedrijvigheid.

Planning

Waar werken we naar toe?

- Bezoek DG's op 17 juni 2026
- Deadline teksten in gezamenlijk dossier 22 juni 2026
- Bestuurlijk overleg Leefomgeving op 9 september 2026

Afspraak BOL (tekst wordt nog uitgewerkt):

- Commitment op de REIA als totaalagenda
- Concrete afspraak over uitwerking/investering van één of twee proposities (die moeten dan wel zo ver zijn)
- Procesafspraken over uitwerking van andere proposities

